

Львівський національний університет імені Івана Франка
(повне найменування вищого навчального закладу)

Філологічний факультет
Кафедра сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного
факультету

“ ” 20 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні проблеми художнього перекладу текстів східними мовами

галузь знань	(назва навчальної дисципліни) 03 Гуманітарні науки
спеціальність	(шифр і назва напряму підготовки) 035 Філологія
спеціалізація	(шифр і назва спеціальності) 035.06 Східні мови та літератури (переклад включно)
факультет	(назва спеціалізації) філологічний (назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма Актуальні проблеми художнього перекладу текстів східними мовами
(назва навчальної дисципліни)
для студентів 3 курсу за спеціальністю 035.06 Східні мови та літератури (переклад включно)
,22” серпня, 2018 року - 9 с.

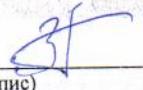
Розробники:(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)
Писик Роман Володимирович, асистент кафедри сходознавства імені Ярослава Дашкевича;
Горошкевич Олена Георгіївна, старший викладач кафедри сходознавства імені Ярослава
Дашкевича

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

Протокол від. “30” серпня 2018 року № 1

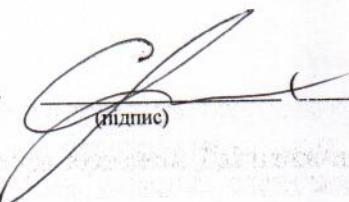
Завідувач кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

(підпис) (доц. Забурянна О.В.)
(прізвище та ініціали)

“ ” 20 року

Затверджено Вченою радою філологічного факультету
Протокол від. “30” серпня 2018 року № 1

“ ” 20 року Голова

(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денно форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва) Напрям підготовки <u>035 Філологія</u> (шифр і назва)	за вибором	
Модулів – 1			Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)	Спеціальність (професійне спрямування): <u>035.06 Східні мови та літератури (переклад включно)</u>		Семестр
Загальна кількість годин - 90		5-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр		Лекції
		32 год.	год.
			Практичні, семінарські
		год.	год.
			Лабораторні
		год.	год.
			Самостійна робота
		58 год.	год.
			Індивідуальні завдання: год.
			Вид контролю:

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 25 %

для заочної форми навчання – 25 %

для заочної форми навчання – 25 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - ознайомити студентів з теоретичними основами художнього перекладу та сформувати навички адекватного літературного перекладу фрагментів прозового, поетичного та драматичного текстів першотвору.

Завдання – актуалізувати знання студентів з лінгвістики тексту, питань жанро-стильових особливостей художніх творів, ідіостилю, стилістичних засобів і прийомів досягнення образності; розглянути лексичні, граматичні та стилістичні труднощі художнього перекладу, типи перекладацьких трансформацій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- базові поняття та категорії лінгвістики тексту, рівні актуалізації інформації в тексті;
- особливості художнього тексту в аспекті перекладознавства;
- види і жанри художніх творів, особливості їх композиційної організації;
- поняття ідіостилю, стилістичні засоби та прийоми досягнення образності;
- типи перекладацьких трансформацій у художньому перекладі;
- лексичні, граматичні та стилістичні проблеми перекладу художнього тексту

вміти:

- визначати жанрові, стильові, структурні та тематичні складові тексту, що підлягають відтворенню при перекладі;
- здійснювати порівняльний аналіз художнього тексту оригіналу та перекладу;
- визначати типи перекладацьких трансформацій;
- перекладати уривки художніх текстів різних літературних родів і жанрів зі збереженням стилістики, засобів виразності тексту оригіналу

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Українська школа перекладу східних текстів. Переклади творів художніх літератур Сходу у творчому доробку українських поетів і письменників. Перекладацька діяльність А.Кримського. Переклади східних текстів М. Лукаша, В. Мисика. Література Індії в українських перекладах. Література персько-арабського світу та Туреччини в українських перекладах. Львівська школа перекладу. Діяльність Я. Полотнюка та Р. Гамади. Українські переклади творів китайської та японської літератур.

Тема 2. Художній текст. Його особливості. Ознаки художнього стилю. Види і жанри художніх творів. Функції художнього тексту.

Тема 3. Текст художнього твору як комунікативна одиниця. Основні текстові категорії: когезія, когерентність, модальність, дейксис, адресність. Базові ознаки художнього тексту: ідейність, концептуальність, образність, виразність, інтерконтекстуальність. Категорії суб'єктності автора, читача.

Тема 4. Рівні актуалізації інформації у тексті. Художній текст як семіотичний знак. Інформаційні рівні тексту: семантичний, контекстуально-ситуативний, прагматичний. Прагматичні складові: пресупозиції, імплікації, перлокуттивний ефект. Образ у художньому творі. Роль художньої деталі.

Тема 5. Типологія перекладів. Типи перекладів за ознаками: співвідношення мов, типом сегментації перекладного матеріалу, повноти (повний, скорочений, фрагментарний, реферативний, анотаційний), ступенем наближення до оригіналу (переклад, переспів, адаптація, переробка).

Тема 6. Порівняльний аналіз тексту перекладу та першотвору. Рівні адекватності перекладу. Урахування ідіостилю автора. Поняття авторської модальності. Способи перекладу: дослівний переклад, пошук еквівалентів, пошук аналогій, описовий переклад, запозичення, транспозиція, модуляція, калькування, перекладацька транскрипція, перекладацька транслітерація.

Тема 7.Перекладацькі трансформації у художньому перекладі: конкретизація, генералізація, смисловий розвиток, антонімічний переклад, синтаксичні трансформації, перерозподіл змісту.

Тема 8.Лексичні труднощі художнього перекладу. Лексичні одиниці як носії різних видів інформації (денотативної, емоційно-експресивної, фонової, соціолокальної, оказіональної, алпозивної, функціональної).

Тема 9.Особливості перекладу безеквівалентної лексики у художньому перекладі.

Проблема відтворення власних назв у перекладах. Відтворення стилістично-забарвленої лексики: просторіччя, жаргон, вульгаризми, сленг, застаріла лексика, неологізми, діалектизми. Проблема перекладу ономатопеїзмів.

Тема 10.Граматичні труднощі перекладу художнього тексту. Морфологічні перекладацькі трансформації. Синтаксичні трансформації.

Тема 11.Способи перекладу фразеологізмів у художньому тексті. Фразеологічні способи перекладу фразеологізмів. Нефразеологічні способи перекладу фразеологізмів (лексичний, калькування, описовий). Етноспецифіка фразеологізмів.

Тема 12.Стилістичні проблеми перекладу художнього тексту. Звукосимволізм як перекладацька проблема. Переклад тропів. Проблема перекладу каламбурів та гри слів. Синтаксичні засоби стилізації змісту художнього тексту.

Тема 13.Особливості перекладу поетичного тексту. Поетичні жанри китайської, японської, перської і турецької літератур. Особливості метрики, строфіки, акцентуації. Проблеми в передачі особливостей поетичної форми і образності засобами іншої системи версифікації.

Тема 14.Особливості перекладу тексту драматичного твору. Специфіка мови персонажа як засіб створення образу. Особливості перекладу фольклорних творів. Особливості перекладу дитячої літератури.

Тема 15.Культура мови перекладача. Теоретичні настанови класиків українською художнього перекладу (М.Рильського, Г.Кочура, В.Мисика, М.Лукаша, А.Содомори тощо) щодо вдосконалення перекладацької майстерності.

Тема 16.Твори української літератури в перекладах мовами країн Сходу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	усього	денна форма					Заочна форма					
		у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	П	Лаб	Інд	с.р.		л	п	лаб	Інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Модуль 1

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Українська школа перекладу східних текстів.		2				3						
Тема 2.Художній текст. Його особливості. Ознаки художнього стилю.		2				3						
Тема 3. Текст художнього твору як комунікативна одиниця. Основні текстові категорії		2				3						
Тема 4. Рівні актуалізації інформації у тексті. Художній текст як		2				3						

семіотичний знак. Інформаційні рівні тексту.						
Тема 5. Типологія перекладів.	2		3			
Тема 6. Порівняль- ний аналіз тексту перекладу та першотвору. Рівні адекватності перекладу. Поняття авторської модальності. Способи перекладу.	2		3			
Тема 7. Перекла- дацькі трансформації у художньому перекладі	2		5			
Тема 8. Лексичні труднощі худож- нього перекладу.	2		3			
Тема 9. Особливості перекладу безеквіва- лентної лексики	2		5			
Тема 10. Граматичні труднощі перекладу художнього тексту.	2		3			
Тема 11. Способи перекладу фразео- логізмів у художньому тексті.	2		5			
Тема 12. Стилістичні проблеми перекладу художнього тексту.	2		5			
Тема 13. Особливості перекладу поетич- ного тексту.	2		5			
Тема 14. Особливості перекладу тексту драматичного твору.	2		3			
Тема 15. Культура мови перекладача.	2		3			
Тема 16. Твори української літера- тури в перекладах мовами країн Сходу.	2		3			
Разом за змістовим модулем 1	32		58			
Усього годин	32		58			

Модуль 2

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Переклади творів художніх літератур Сходу у творчому доробку українських поетів і письменників. Перекладацька діяльність А.Кримського. Переклади східних текстів М.Лукаша, В.Мисика.Львівська школа перекладу.	3
2	Художній текст. Його особливості. Ознаки художнього стилю. Види і жанри художніх творів.	3
3	Основні текстові категорії: когезія, когерентність, модальність, дейксис, адресність. Базові ознаки художнього тексту: ідейність, концептуальність, образність, виразність, інтерконтекстуальність. Категорії суб'єктності автора, читача.	3
4	Художній текст як семіотичний знак. Інформаційні рівні тексту: семантичний, контекстуально-ситуативний, прагматичний. Прагматичні складові: пресупозиції, імплікації, перлокуттивний ефект. Образ у художньому творі. Роль художньої деталі.	3
5	Типи перекладів за ознаками: співвідношення мов, типом сегментації перекладного матеріалу, повноти (повний, скорочений, фрагментарний, реферативний, анотаційний), ступенем наближення до оригіналу (переклад, переспів, адаптація, переробка).	3
6	Способи перекладу: дослівний переклад, пошук еквівалентів, пошук аналогій, описовий переклад, запозичення, транспозиція, модуляція, калькування, перекладацька транскрипція, перекладацька транслітерація.	5
7	Перекладацькі трансформації у художньому перекладі: конкретизація, генералізація, смисловий розвиток, антонімічний переклад, синтаксичні трансформації, перерозподіл змісту.	5
8	Лексичні одиниці як носії різних видів інформації (денотативної, емоційно-експресивної, фонової, соціолокальної, оказіональної, алюзивної, функціональної).	3
9	Проблема відтворення власних назв у перекладах. Відтворення стилістично-забарвленої лексики: просторіччя, жаргон, вульгаризми, сленг, застаріла лексика, неологізми, діалектизми. Проблема перекладу ономатопеїзмів.	5
10	Морфологічні перекладацькі трансформації. Синтаксичні трансформації.	3
11	Фразеологічні способи перекладу фразеологізмів. Нефразеологічні способи перекладу фразеологізмів (лексичний, калькування, описовий). Етноспецифіка фразеологізмів.	5
12	Звукосимволізм як перекладацька проблема. Переклад тропів. Проблема перекладу каламбурів та гри слів. Синтаксичні засоби стилізації змісту художнього тексту.	5
13	Поетичні жанри китайської, японської, перської і турецької літератур. Особливості метрики, строфіки, акцентуації. Проблеми в передачі особливостей поетичної форми і образності засобами іншої системи версифікації.	5
14	Особливості перекладу тексту драматичного твору. Специфіка мови персонажа як засіб створення образу. Особливості перекладу фольклорних творів. Особливості перекладу дитячої літератури.	3
15	Теоретичні настанови класиків українського художнього	3

	перекладу (М.Рильського, Г.Кочура, В.Мисика, М.Лукаша, А.Содомори тощо) щодо вдосконалення перекладацької майстерності.	
16	Твори української літератури в перекладах мовами країн Сходу.	3
	Разом	58

6. Індивідуальні завдання

Опрацювання оригінальних текстів прози і поезії мовою вивчення (японська, китайська, перська, турецька) та їх перекладів українською, визначення на їх основі відповідних до питань теоретичного курсу категорій, методів, способів тощо.

7. Методи навчання

Лекція з елементами дискусії, робота в групах, порівняльний аналіз текстів першотвору і художнього перекладу різних типів та жанрів

8. Методи контролю

Перевірка виконання індивідуальних завдань, тести, залік

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота		Сума
Змістовий модуль №1	Індивідуальне завдання	
50	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B		
74-81	C	добре	
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з можливістю повторного складання
			не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

Базова

1. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – 200 с.
2. Бондаренко І.П., Комарницька Т.К., Семенко С.М. Методологія художнього перекладу. Навчальний посібник для студентів-японістів. – К. Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. – 412 с.
3. Дащенко Г.В., Аулова М.В., Гаджиева Г.Ю. Теорія та практика перекладу (з китайської, японської, турецької мов). Навчальний посібник до курсу «Теорія та практика перекладу». – Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2015. – 55 с.
4. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. – Л.: Вища школа, 1983. – 158 с.
5. Комисаров В.Н. Теория перевода: лингвистические аспекты. – М.: Высшая школа, 1990. – 250 с.
6. Коптілов В.В. Теорія та практика перекладу. – К.: Юніверс, 2003. – 280 с.
7. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. – Вінниця: Нова кн., 2003. – 448 с.

Допоміжна

1. Савчин В.Р. Микола Лукаш – подвижник українського художнього перекладу. – Львів: Літопис, 2014. – 374 с.
2. Содомора А. Історія одного перекладу, або моя перша книжка. – Львів: Літопис, 2017. – 292 с.